

Bài 12:

ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

I - ĐỜI SỐNG KINH TẾ

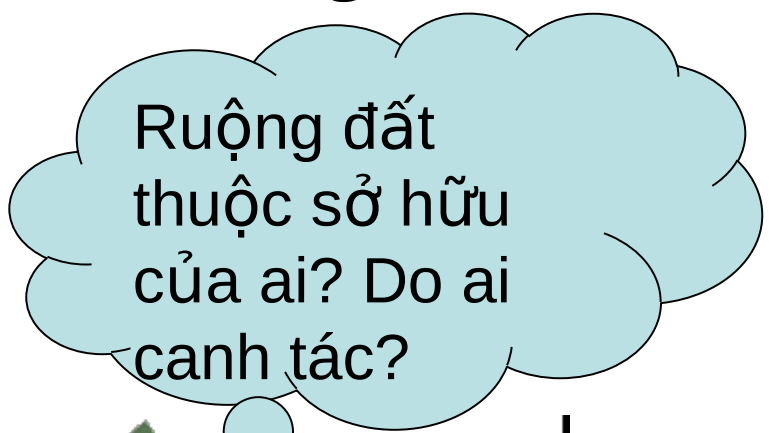

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

I- ĐỜI SỐNG KINH TẾ:

1. Sự chuyển biến của nền nông nghiệp:

- Ruộng thuộc sở hữu của vua, do nông dân canh tác và nộp thuế

Ruộng đất
thuộc sở hữu
của ai? Do ai
canh tác?

Năm 1038, mùa xuân, vua (Thái Tông) ngự ra
Bố Hải Khẩu (thị xã Thái Bình) cày ruộng tịch
điền, sai hữu ti dọn cỏ đắp đàn. Vua thân tế thần
Nông, tế xong tự cầm cày. Các quan tả hữu có
người can rằng: “Đó là việc của nông phu, bệ hạ
cần gì làm thế”. Vua đáp: “Trẫm không tự mình cày
thì lấy gì làm xôi cúng, lấy gì cho thiên hạ noi theo”.

? Qua đoạn trích trên, em có
nhận xét gì về thái độ của
nhà Lý đối với sản xuất
nông nghiệp?

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

I- ĐỜI SỐNG KINH TẾ:

1. Sự chuyển biến của nền nông nghiệp:

- Ruộng thuộc sở hữu của vua, do nông dân canh tác và nộp thuế
- Vua: cày tịch điền; cấp đất thờ phụng tổ tiên; khuyến khích khai hoang, thủy lợi; nuôi trâu bò bảo vệ sức kéo.

□ **Nông nghiệp bội thu**

Điều đó mang lại
kết quả gì?

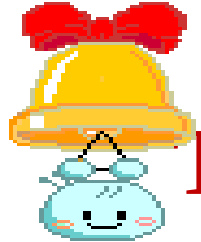
Lễ cày Tịch Điền bắt đầu có và diễn ra từ năm 987 thời vua Lê Đại Hành. Lễ hội này bị xóa bỏ vào thời vua Khải Định (cách đây gần 100 năm). Hiện nay Đảng và nhà nước ta đã khôi phục và tổ chức lại lễ hội này.

Chủ tịch nước **Nguyễn Minh Triết** thực hiện đường cày khai hội
Tịch Điền ở xã Đọi Sơn (huyện Duy Tiên, tỉnh Hà Nam) 2010

Chùa Phật Hoàng Trần Hưng Đạo thực hiện chương trình khai hội Tịch Điền ở xã Đọi Sơn (huyện Duy Tiên, tỉnh Hà Nam) 2012

Γám vị vua nhà Lý

- 1. Lý Thái Tổ
- 2. Lý Thái Tông
- 3. Lý Thánh Tông
- 4. Lý Nhân Tông
- 5. Lý Thần Tông
- 6. Lý Anh Tông
- 7. Lý Cao Tông
- 8. Lý Huệ Tông

Đền Đô nơi thờ 8 vị vua
thời Lý

Đền Đô là nơi thờ 8 vị vua nhà Lý, nên còn gọi là đền Lý Bát Đế (hay đền Cổ Tháp), nằm ở làng Đình Bảng, huyện Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh. Là quần thể kiến trúc tín ngưỡng được bảo tồn khá trọn vẹn.

Đền được xây dựng từ lâu và thường xuyên được tu bổ, lần xây dựng lớn nhất vào thế kỉ XVII.

Lễ hội Đền Đô được tổ chức từ 15-17/3 (ÂL). Đền được xây dựng để ghi lại công đức to lớn của nhà Lý và thể hiện đạo lý “uống nước nhớ nguồn”.

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

I- ĐỜI SỐNG KINH TẾ:

1. Sự chuyển biến của nền nông nghiệp:

2. Thủ công nghiệp và thương nghiệp:

a. Thủ công nghiệp:

Tháng 2 năm 1040, “vua đã dạy cung nữ dệt được gấm vóc. Tháng ấy xuống chiếu phát hết gấm vóc của nước Tống ở trong kho ra để may áo ban cho các quan, từ ngũ phẩm trở lên thì áo bào bằng gấm, từ cửu phẩm trở lên thì áo bào bằng vóc, để tỏ là vua không dùng gấm vóc của nước Tống nữa”.

(Đại Việt sử kí toàn thư)

? Qua nội dung đoạn trích trên, em hãy cho biết nghề thủ công nào phát triển mạnh dưới thời Lý?

Qua việc làm trên của nhà Lý, em suy nghĩ gì về hàng tơ lụa của Đại Việt thời đó? Vì sao nhà Lý lại không dùng gấm vóc của nhà Tống?

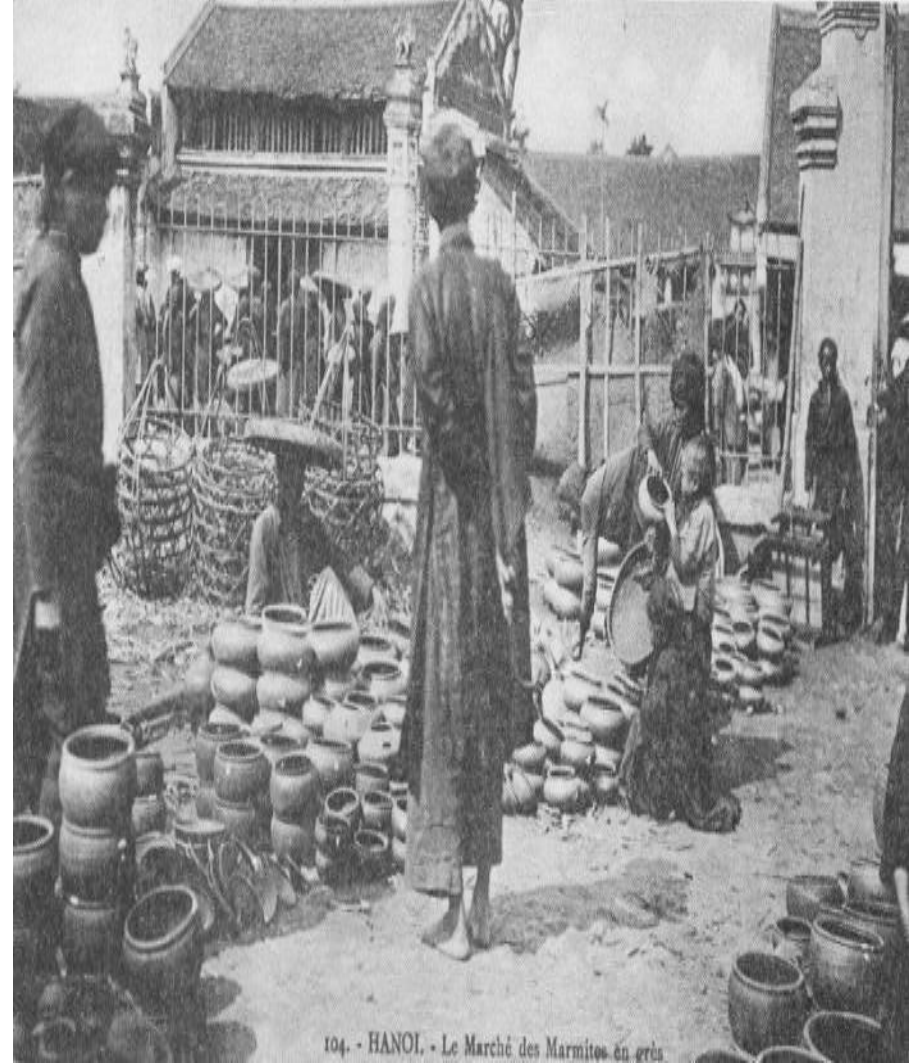

Nghề chăn tằm, ươm tơ

Dệt lụa

Nghề làm mộc

Nghề làm gốm

Ấm Lý trắng quai cá

Ấm Lý trắng quai rồng

Tô Lý lục

Lư hương thời Lý

Ấm Lý trắng

Ấm Lý trắng men ngọc

Ấm Lý nâu chân chim

Các sản phẩm đồ gốm thời

Bát men

Chậu hoa

Đĩa men ngọc

Bát gốm

Bát men ngọc thời Lý

Em có nhận xét
gì về hình dáng
và hoa văn?

Vac Phổ Minh (Nam Định)

Chuông Quy Điền

Chuông Quy
Điền được đúc
(1080) đời Lý
Nhân Tông. Để
đúc quả chuông
này, vua Lý
Nhân Tông đã
cho sử dụng
đến 12 ngàn
cân đồng
(tương đương
với 7,3 tấn)

Tháp Báo Thiên là một bảo tháp, còn gọi là Đại Thắng Tư Thiên, được xây năm 1057 từ đời vua Lý Thái Tông (1054-1072). Tháp cao 20 trượng (khoảng 70 m), gồm 12 tầng, tầng trên cùng bằng đồng, những tầng dưới bằng đá và gạch.... Tháp ở chùa Sùng Khánh, trong phạm vi chùa Báo Thiên, nay là khu đất mé đông hồ Hoàn Kiếm (Hà Nội).

Tháp Báo Thiên

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

I- ĐỜI SỐNG KINH TẾ:

1. Sự chuyển biến của nền nông nghiệp:

2. Thủ công nghiệp và thương nghiệp:

a. Thủ công nghiệp: phát triển, sản phẩm chất lượng

b. Thương nghiệp:

Vân Đồn ngày xưa

Thông tin:

- Vân Đồn nằm ở phía Đông Nam vịnh Hạ Long (thuộc tỉnh Quảng Ninh). Đây là cảng ngoại thương đầu tiên của nước ta.
- Là nơi có vị trí tự nhiên thuận lợi để thuyền bè qua lại, trú đỗ nằm trên trục hàng hải từ Trung Quốc xuống các nước vùng Đông Nam

Vân Đồn ngày nay

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

I- ĐỜI SỐNG KINH TẾ:

1. Sự chuyển biến của nền nông nghiệp:

2. Thủ công nghiệp và thương nghiệp:

a. Thủ công nghiệp: phát triển, sản phẩm chất lượng

b. Thương nghiệp: mở rộng buôn bán trong và ngoài nước

- Thăng Long là trung tâm
- Vân Đồn sầm uất

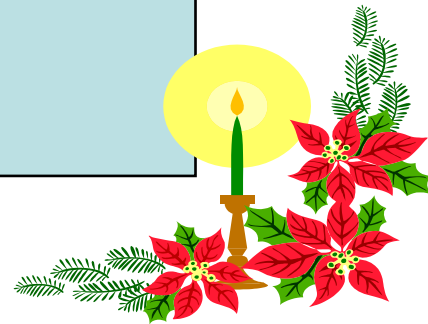
**Có mối
quan hệ
chặt chẽ
với nhau,
cùng thúc
đẩy nhau
phát triển.**

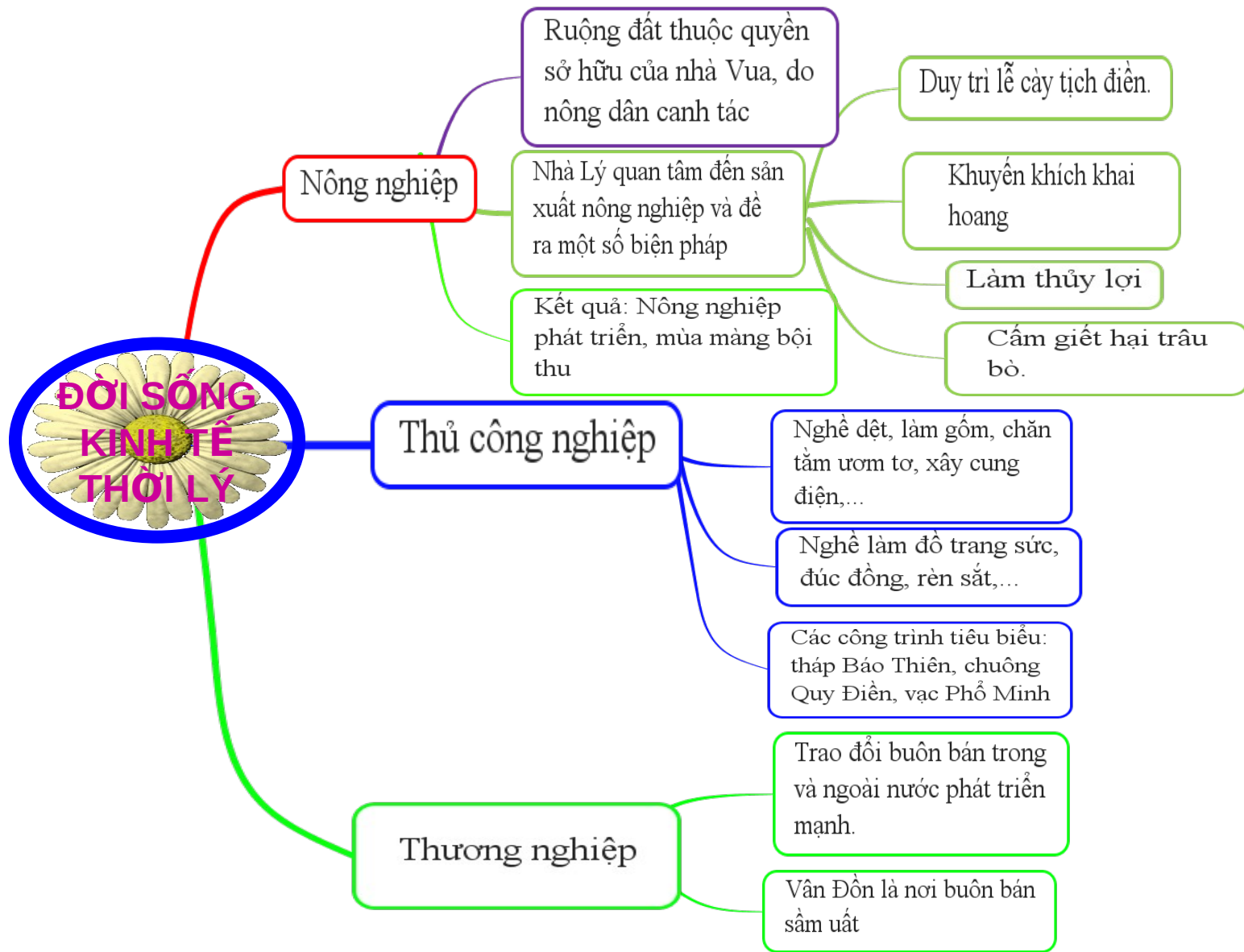
Thương nghiệp

Nông nghiệp

**Thủ công
nghiệp**

**Nêu mối
quan hệ
giữa nông
nghiệp, thủ
công
nghiệp,
thương
nghiệp?**

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

II – SINH HOẠT XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA

1. Những thay đổi về mặt xã hội
2. Giáo dục và văn hóa

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

II – SINH HOẠT XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA

1. Những thay đổi về mặt xã hội

Hoàn thành những nhiệm vụ :

1. Điền vào chỗ trống trong sơ đồ các giai cấp xã hội thời Lý.
2. So sánh xã hội nước ta thời Lý và Đinh – Tiền Lê.

Giai cấp: thống trị
Vai trò: gồm vua, quan lại, địa chủ.
Nắm các chức vị trong triều đình.

Giai cấp: bị trị
Vai trò: gồm nông dân, thợ thủ công, nô tỳ.
Là những tầng lớp phải lao động và chịu các nghĩa vụ với nhà nước

SƠ ĐỒ CÁC GIAI CẤP THỜI NHÀ LÝ

THỜI ĐÌNH – TIỀN LÊ

- Bộ máy thống trị: vua, quan lại, một số nhà sư.
- Những tầng lớp bị cai trị: nông dân, thợ thủ công, người làm nghề buôn bán, một ít địa chủ và nô tỳ.
- Nông dân là lực lượng lao động chủ yếu trong xã hội.

THỜI LÝ

- Bộ máy thống trị: vua, quan lại, địa chủ.
- Những tầng lớp bị cai trị: nông dân, thợ thủ công, thương nhân, nô tỳ.
- Nông dân là lực lượng lao động chủ yếu trong xã hội.

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

II – SINH HOẠT XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA

1. Những thay đổi về mặt xã hội

- Giai cấp thống trị: Vua, quan, địa chủ □ có quyền và nhiều ruộng đất
- Giai cấp bị trị: đa số là nông dân, thợ thủ công, thương nhân □ nộp thuế và làm nghĩa vụ.

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

II – SINH HOẠT XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA

1. Những thay đổi về mặt xã hội

2. Giáo dục và văn hóa

a. Giáo dục

- 1070, xây dựng Văn Miếu.
- 1075, mở khoa thi đầu tiên.
- 1076, mở Quốc Tử Giám
- Văn học chữ Hán bắt đầu phát triển.

b. Tôn giáo:

“Lý Thái Tổ lên ngôi mới được 2 năm, tôn miếu chưa dựng, xã tắc chưa lập mà đã dựng 8 chùa ở phủ Thiên Đức, lại sửa chùa quán ở các lộ, cấp độ điệp cho hơn 1000 người ở kinh sư làm tăng...”

- Đại Việt sử ký toàn thư -

Trường hợp sư Giác Hải khi chết được vua Lý Nhân Tông miễn thuế cho 30 hộ để hương đèn thờ phụng; sư Mãn Giác khi được phong là Hoài Tín đại sư, giao chức nhập nội đạo tràng Tử y đại sa môn thì được triều đình cấp 50 hộ; Thiền sư Giới Không năm 1135 có công cứu sống hàng ngàn người bị bệnh dịch được vua Lý Thần Tông cấp “10 hộ được miễn tô thuế để thờ phụng

Em có nhận xét gì về sự phát triển của Phật giáo thời nhà Lý?

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

II – SINH HOẠT XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA

1. Những thay đổi về mặt xã hội

2. Giáo dục và văn hóa

a. Giáo dục

b. Tôn giáo:

- Phật giáo được chọn làm quốc giáo.
- Nho giáo mới bắt đầu phát triển.

**Tượng Phật A-di-đà
(Chùa Phật Tích – Bắc Ninh)**

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

II – SINH HOẠT XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA

1. Những thay đổi về mặt xã hội

2. Giáo dục và văn hóa

a. Giáo dục

b. Tôn giáo:

c. Văn hóa dân gian

- Văn hóa dân gian đa dạng từ ~~múa~~ hát, chèo, múa rối nước.

Thời nhà Lý có
những hoạt động
văn hóa dân gian

Đấu vật

Đua

Đánh đu

Múa rối nước

Chùa Một Cột (Diên Hựu)

Năm 1049, vua Lý Thái Tông cho xây chùa Diên Hựu (phúc lành dài lâu) - “dựng cột đá ở giữa ao, làm tòa sen của Phật Quan âm ở trên cột”.

Năm 1105, Vua Lý Nhân Tông cho sửa lại đẹp hơn : “... đào hồ Liên Hoa đài, gọi là hồ Linh Chiểu, ngoài hồ có hành lang chạm vẽ chạy xung quanh, ngoài hành lang lại đào hồ gọi là Bích Trì đều bắc cầu vòng đi qua. Trước sân chùa xây bảo tháp”

(Dẫn theo Đại Việt sử kí toàn

Tháp Báo Thiên

Tháp Báo Thiên là một bảo tháp, còn gọi là Đại Thắng Tư Thiên, được xây năm 1057 từ đời vua Lý Thái Tông (1054-1072). Tháp cao 20 trượng (khoảng 70 m), gồm 12 tầng, tầng trên cùng bằng đồng, những tầng dưới bằng đá và gạch.... Tháp ở chùa Sùng Khánh, trong phạm vi chùa Báo Thiên, nay là khu đất mé đông hồ Hoàn Kiếm (Hà Nội).

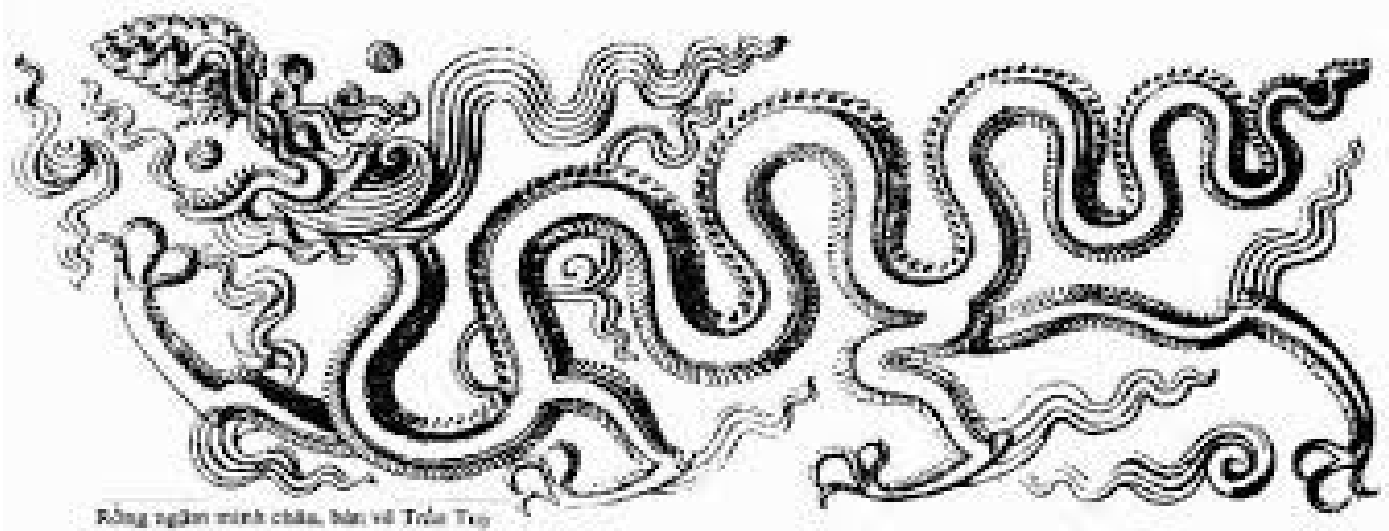

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

II – SINH HOẠT XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA

1. Những thay đổi về mặt xã hội
2. Giáo dục và văn hóa
 - a. Giáo dục
 - b. Tôn giáo:
 - c. Văn hóa dân gian
 - d. Kiến trúc:
 - e. Điêu khắc: tinh vi, thanh thoát

Hình rồng thời Lý

Bài 12: ĐỜI SỐNG KINH TẾ, VĂN HÓA

II – SINH HOẠT XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA

1. **Những thay đổi về mặt xã hội**
2. **Giáo dục và văn hóa**
 - a. Giáo dục
 - b. Tôn giáo:
 - c. Văn hóa dân gian
 - d. Kiến trúc:
 - e. Điêu khắc:

□ Nền văn hóa Thăng Long ra đời

Chuẩn bị CHỦ ĐỀ. NƯỚC ĐẠI VIỆT Ở THẾ KỈ XIII

- Nhà Trần thành lập trong hoàn cảnh nào?
- Vẽ sơ đồ bộ máy nhà nước thời Trần.
- Tìm hiểu về pháp luật thời Trần.
- So sánh với bộ máy nhà nước, pháp luật thời Lý với thời Trần.